

Broj: 10301-011/20-1774/1

Podgorica, 20. mart 2020. godine

DIREKTORI/DIREKTORICE OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

PREDMET: Smjernice osnovnim i srednjim školama o organizaciji nastave na daljinu

Uvaženi direktore/Uvažena direktorice,

Poznato Vam je da je na osnovu člana 55 stav 1 tač 2, 4 i 9 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti („Službeni list CG“, broj 12/18), na prijedlog Instituta za javno zdravlje, Ministarstvo zdravlja donijelo Naredbu za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja novog koronavirusa, broj 8-501/20-129/167 od 13. marta 2020. godine.

Članom 1 Naredbe definisane su privremene mjere radi sprečavanja donošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja u druge zemlje, kao i za zaštitu stanovništva od novog koronavirusa. Tačkom 6 ovog člana naređen je prekid obrazovno-vaspitnog rada u javnim i privatnim ustanovama, na period od najmanje 15 dana, počev od 16. marta 2020. godine.

1. Kontinuitet i samostalnost u učenju

Ministarstvo prosvjete, u cilju ostvarivanja prava učenika na obrazovanje, organizuje nastavu na daljinu, budući da prekid neposredne nastave u školama ne znači nužno i prekid obrazovno-vaspitnog rada s učenicima. Zato je važno da se u narednom periodu korišćenjem mogućnosti nastave na daljinu obezbijedi kako kontinuitet učenja, tako i stvaranje uslova za samostalno učenje.

Kontinuitet u učenju je neophodno obezbijediti zbog očuvanja radnih navika koje su učenici stekli, kao i njihove mentalne angažovanosti. Kontinuitetom će se omogućiti sticanje

novih znanja, odnosno produblјivanje već usvojenih znanja, kao i razvijanje vještina. Prekid procesa učenja u pedagoškom smislu doveo bi do slabljenja radnih navika i kasnijem težem prilagođavanju nastavnim obavezama. Samostalnost u učenju predstavlja jednu od veoma važnih socio-emocionalnih vještina koje se integrišu u karakter ličnosti. U tom smislu je značajna samostalnost u učenju, odgovornost i samoinicijativnost svih učenika, čija aktivnost u novonastaloj situaciji će u velikoj mjeri zavisiti i od podrške njihovih roditelja, koji imaju nezamjenljivu ulogu u ovom procesu.

Nastavnici imaju obavezu da kontinuirano komuniciraju međusobno, kao i sa učenicima i njihovim roditeljima. Mogući vidovi komunikacije između obrazovno-vaspitnih ustanova, odnosno nastavnika sa učenicima su različiti, počev od elektronskih medija, YouTube kanala, on-line platformi, portala škola, elektronske pošte, društvenih mreža i slično. Svi navedeni vidovi komunikacije imaju za cilj obezbjeđivanje potrebnih informacija, u funkciji ostvarivanja obrazovno-vaspitnog rada učenjem, odnosno nastavom na daljinu.

2. Početak izvođenja i organizacija nastave na daljinu

Početak izvođenja nastave na daljinu je ponedjeljak, 23. mart 2020. godine. Ministarstvo prosvjete će, navedenim vidom nastave koja će se odvijati pod sloganom #UčiDoma, staviti akcenat na najveći broj prioriternih opšteobrazovnih i stručnih nastavnih predmeta, dok se škole obavezuju da uz pomoć resursa koji im stoje na raspolaganju osmisle adekvatan način za realizaciju sadržaja iz svih ostalih nastavnih predmeta, u skladu sa nastavnim planom i programom.

Škole su takođe dužne da svoj djeci, koja zbog svog socio-ekonomskog statusa ili drugih razloga nemaju mogućnost korišćenja navedenih oblika komunikacije, pruže alternativni vid podrške u učenju (dostavljanjem nastavnog sadržaja u drugoj formi, kao i radnih listova, testova, domaćih zadataka i drugih didaktičkih materijala), vodeći računa o svim naredbama i preporukama Ministarstva zdravlja.

Za učenike s posebnim obrazovnim potrebama neophodno je prilagoditi i pripremiti individualizovani nastavni materijal u skladu s individualnim razvojno-obrazovnim programom i učiniti ga dostupnim roditeljima.

Posebnu pažnju treba obratiti na nastavne sadržaje za učenike završnih razreda škole za koje se vrši eksterna provjera znanja odnosno maturalni ili stručni ispit.

2.1. Emitovanje obrazovnih sadržaja za osnovne i srednje škole na TV kanalima

Prioritetni sadržaji za osnovne i srednje škole emitovaće se na kanalima: TVCG 2, MNE SPORT 1 i MNE SPORT 2, po programskoj šemi koja će biti objavljena na posebno izrađenom web sajtu www.ucidoma.me, na Portalu za nastavnike www.skolskiportal.edu.me, kao i internet stranici Ministarstva prosvjete, društvenim mrežama i TV kanalima. Za učenike koji

prate nastavu na albanskom jeziku, prioritetni sadržaji će biti dijelom emitovani na TVCG 2, a dijelom i na kanalima TV Teuta i TV Boin.

Prioritetni sadržaji za učenike I, II, III, IV i V razreda osnovne škole emitovaće se na kanalu TVCG 2, za učenike VI, VII, VIII i IX razreda osnovne škole emitovaće se na kanalu MNE SPORT 1, dok će se za učenike gimnazija i srednjih stručnih škola (opšteobrazovni nastavni predmeti) emitovati na kanalu MNE SPORT 2.

2.2.   Obrazovni sadržaji za stručne predmete u srednjim stručnim školama

Nastavni sadržaj za modularizovane i nemodularizovane obrazovne programe, zbog velikog broja različitih modula, ne može biti obezbijeđen sa nivoa sistema, zbog čega nastavu na daljinu treba da organizuju same škole prema Planu za online realizaciju nastave stručnih modula/predmeta u srednjim stručnim školama, koji je dostavio Centar za stručno obrazovanje.

Planom su, između ostalog, definisane sljedeće prioritetne aktivnosti:

- Formiranje timova u svim srednjim stručnim i mješovitim školama za pripremu nastave na daljinu;
- Priprema materijala za realizaciju obrazovnih programa;
- Kanali komunikacije sa učenicima;
- Praćenje realizacije aktivnosti i sl.

2.3.   Upotreba e-platформи za osnovne i srednje škole

1. Sadržaji koji se emituju na TV kanalima biće objavljeni i na YouTube kanalu #UčiDoma https://www.youtube.com/channel/UC07wVCV2n_Zpg3WFb9_9vew;
2. Svi sadržaji će biti postavljeni na portalu www.ucidoma.me kao i internet stranici Ministarstva prosvjete, razvrstani po nivoima obrazovanja, razredima i nastavnim predmetima;
3. U slučaju tehničkih problema, ICT koordinatori se mogu obratiti za pomoć ili pojašnjenje Odjeljenju za ICT Ministarstva prosvjete putem maila info@ict.edu.me ili putem foruma na Portalu za nastavnike www.skolskiportal.edu.me;
4. Preporučuje se nastavnicima da nastavne materijale koje smatraju korisnima proslijede ICT koordinatorima radi objavljivanja na Portalu za nastavnike (www.skolskiportal.edu.me), a koji će biti preuzeti i na platformi www.ucidoma.me. Napominjemo da je neophodno da, prije objavljivanja, nastavni materijali budu usaglašeni na nivou aktiva nastavnika;
5. U komunikaciji sa učenicima nastavnici mogu da koriste Office365 paket programa, koji nudi mogućnosti dijeljenja materijala, pripreme kvizova, video ili audio poziva i slično, a koji je dostupan svim školama. Ministarstvo prosvjete je pripremilo tehnička uputstva za alate (OneDrive, Teams, Google Classroom, Zoom) koja se

nalaze na Portalu za nastavnike (www.skolskiportal.edu.me). Uputstva će biti dostavljena i na e-mail adrese ustanova.

2.4. Nedjeljni plan za realizaciju i praćenje nastave na daljinu

Direktor škole je dužan da u najkraćem roku pripremi i dostavi Nedjeljni plan za realizaciju i praćenje nastave na daljinu, kako bi se obezbijedila maksimalna moguća uključenost učenika i nastavnika u čitav proces. Planove je neophodno redovno dostavljati nadležnom direktoratu u Ministarstvu prosvjete.

U tom smislu preporučujemo da se u cilju efikasne i kontinuirane komunikacije formiraju grupe za komunikaciju (viber, whatsapp, e-mail):

1. Direktor sa zaposlenima;
2. Nastavnici po odjeljenskim vijećima;
3. Odjeljenski starješina sa učenicima i/ili njihovim roditeljima;
4. Predmetni nastavnici sa učenicima po odjeljenjima. Napomena: Potrebno je ustanoviti pravila rada ove grupe, a to je da se u njima diskutuje isključivo o nastavnim sadržajima.

Direktori će putem grupa za komunikaciju definisati i koordinirati rad na nivou ustanove. Neophodno je da obavijeste nastavnike o planu da će se dio nastavnih sadržaja predmetnih programa emitovati putem TV kanala po predviđenoj programskoj šemi, a što će im pomoći u realizaciji predviđenih aktivnosti.

Nastavnici će putem grupa za komunikaciju na nivou odjeljenskih vijeća uspostaviti saradnju prvenstveno u cilju praćenja i ujednačavanja opterećenja učenika odjeljenja.

Odjeljenske starješine će putem grupa za komunikaciju kontinuirano obavještavati roditelje i/ili učenike o aktuelnoj situaciji i promjenama organizacije obrazovno-vaspitnog rada.

Predmetni nastavnici će putem grupa učenicima, po odjeljenjima, pored sadržaja koji će biti emitovani na TV kanalima, kontinuirano prosljeđivati nastavne sadržaje, domaće zadatke, prezentacije, eseje i sl. i pratiti njihov rad. Odgovoran i kreativan nastavnik i u ovakvoj situaciji može da motiviše učenike da usvoje najvažnije sadržaje iz predviđenih nastavnih predmeta.

Direktori škola su u obavezi da po završetku obustave nastave sačine sažet izvještaj o načinu realizacije obrazovno-vaspitnog rada u ustanovi u toku trajanja prekida i dostave ga Zavodu za školstvo ili Centru za stručno obrazovanje.

2.5. Praćenje postignuća učenika u periodu nastave na daljinu i ocjene za III klasifikacioni period

Nastavnici su dužni da redovno evidentiraju, prate, provjeravaju i vrednuju postignuća učenika, na način koji ocijene adekvatnim uslovima u kojima se odvija nastava na daljinu – putem razmjene različitih vrsta domaćih zadataka, eseja, prezentacija i slično, koje im učenici mogu dostavljati uz pomoć različitih dostupnih načina komunikacije.

Nastavnici su u obavezi da za ažurno ocijene učenike za III klasifikacioni period, da ocjene unesu u elektronski dnevnik, kao i da o tome obavijeste učenike i njihove roditelje.

Dodatne informacije za učenike i roditelje

Sve neophodne dodatne informacije i pojašnjenja u odnosu na koncept nastave na daljinu, učenici i roditelji mogu zatražiti od Ministarstva prosvjete putem zvanične e-mail adrese: mps@mps.gov.me ili pozivom na broj telefona: 020 410 110 (za osnovne škole) i 020 410 106 (za srednje škole).

S poštovanjem,

MINISTAR

Dr Damir ŠEHOVIĆ